

Els números del Quinto

Jan Grau

La gresca del joc del Quinto ve donada per la interacció entre el "lloro" que canta els números i els jugadors. D'entrada, el diàleg es constant durant la partida. Quan el "lloro" la comença avisa i remena el recipient dels números, tradicionalment una mena d'ampolla de vímet que es pot obrir per la meitat. Tot cantant va passant la partida i els jugadors l'acostumen a increpar amb *m'adormo* o *fot-li canya* si és ensopit, amb *remena*, fins i tot amb *canvi de lloro* si no canta els números que et convenen. També se li demana *canta'l d'una vegada* o *digues-me'l* quan només en falta una. El lloro, llevat de cantar els números només diu *i remeno* quan ho fa i al final, quan han picat, canta els números guanyadors comprovant-los i sentenciant la partida amb un *és ben bona!*.

Anem pels noms dels números que és el més succulent. En primer lloc tenim que els acabats en zero són els *pelats* i els senzills són els *petits*. Després hi ha jocs de paraules, brometes i cantades amb respostes, com aquestes que hem recollit a diverses poblacions. Hem de tenir en compte que moltes vegades quan el lloro diu el nom, els jugadors contesten amb el número i d'altres vegades a l'inrevés. No existeixen normes fixes i cada any surten números batejats de nou, que només en alguns casos es mantenen per sempre.

1 – *Un petit. El més petit. Petit-u* o directament *Pepitu. El primer* respost pels jugadors amb *remena bé* o amb *cireré*.

2 – *Petit dos. L'ànec*, respost nasalment amb *cuà, cuà. Un-dos* amb to militar i respost amb *Tres-quatre* amb el mateix to o amb *Firmeees!*

3 – *Petit tres. Menage a trois. El tresillo*.

4 – *Petit quatre. La cadireta* respost amb un *i seu*.

5 – *Petit cinc. El quinto. Un mú-cinc* o directament *un músic. La cerveseta*, respost per *el quinto*.

6 – *Petit sis. Petit suïs*, referit a aquest postre. *El punt de les dones*, referit al punt G i respost amb un *busca'l*.

7 – *Petit set. L'estripat. Patim set* respost amb *doncs beu. El set* responnent *i mig*, referit a aquest joc de cartes.

8 – Petit vuit. Un que és buit respost amb el teu cap o també amb el teu llit.

9 – Petit nou. Un de nou respost amb per estrenar.

10 – Pelat deu. Pelat el nen. Pela amb deu, referit a una pesseta amb deu cèntims. Un que es deu respost per l'impagat o per paga nano. Pelen deu.

11 – Parelleta d'uns. Les cames d'en... i s'afegeix el nom d'algú conegut que sigui alt i prim. Des del Nadal passat també es canta com les torres bessones o el Bin Laden.

12- Els mesos. Els apòstols. Dotzena respost amb d'ous o amb de patades a l'esquena.

13 – La mala sort respost per la meva o la teva.

14 - Catorze respost per agafa'l o agafa un cagarro i esmorza. La guerra referit a la 1ª Guerra Mundial.

15 – El quinze respost per la niña bonita. Amb accent andalús er quinze, respost per xarnego. Quan és el lloro que diu la niña bonita els jugadors contesten er quinze o guapa. També s'ha popularitzat la pubilla.

16 – Setze jutges, respost per d'un jutjat. Setze respost per moca't referent a l'expressió fer setze quan et moques amb els dits. Les campanades referit a les de cap d'any, que són les dotze hores més els quatre quarts.

17 – Deu amb set, respost per que beguin.

18 – La majoria d'edat. Els meus anys, respost per mentider.

19 – De nou respost per repeteix.

20 – Pelat vint. Pela amb vint. Pelen vint.

21 – La majoria vella, referit a l'antiga majoria d'edat. Sant Antoni i el dimoni, suposo que es refereix a una cançó mallorquina en la qual el dimoni i el sant jugaven al joc del vint i u.

22 – Parelleta de dosos. Parelleta d'ànecs respost amb cuà, cuà.

23 – Vint i tres respost per la revetlla, referida a la de Sant Joan.

- 24 – La vigília respost per de Nadal.
- 25 – Vint i cinc, respost per Nadal o per fum, fum, fum, en relació a la nadala del mateix nom.
- 26 – Sant Esteve
- 27 – Vint amb set respost per que beguin.
- 28 – La llufa referida als Sants Innocents, a vegades responen quina pudor.
- 29 – El circumval lació o el darrer tramvia referit a un tramvia de Barcelona que feia la circumval lació a tota la ciutat i era el darrer de la nit. L'exposició, referit a l'Exposició Internacional de Barcelona de 1929.
- 30 – Pelat trenta. Pela amb trenta.
- 31 – Cap d'any.
- 32 – L'Estatut, referit a l'Estatut d'Autonomia de Catalunya de 1932.
- 33 – Parella de tresos. Els anys de Déu. Els anys de Crist. Les tresines. TV3 respost per el trenta tres.
- 34 – Les esquerres, suposo que referit a les eleccions de 1934 en les quals van guanyar les esquerres.
- 35 – Trenta quinto
- 36 – La nostra guerra respost per malament.
- 37 – Trenta amb set respost per que beguin.
- 38 – El tres de vuit en relació amb els castells.
- 39 – La dictadura respost per malament o per passant gana.
- 40 – Pelat quaranta. Pela amb quatre. Pelen quaranta.
- 41 – Quarts d'una, referit a les hores. El racionament, referit al racionament de menjar de la posguerra.
- 42 – Quarts de dues.
- 43 – Quarts de tres. Aquell licor, referit al Licor 43.

- 44 – Parella de quatres. Les cadires. El pati de butaques. La platea.
- 45 – Quaranta quinto. Quarts de cinc.
- 46 – Quarts de sis
- 47 – Quarts de set.
- 48 – Quarts de vuit. El quatre de vuit o el carro gros, referit a aquest castell.
- 49 – Quarts de nou. El quatre de nou, respost amb sense folre, també referit als castells.
- 50 – Pelat cinquanta. Pela amb cinc. Pela i mitja. Sis rals. Pelen cinquanta.
- 51 – Cinquanta dur.
- 52 – Cinquanta gos.
- 53 – Cinc per tres, respost per quinze, la niña bonita.
- 54 – Sincuenta al pato.
- 55 – Parella de cincs. Els quintos. La mili. Els mú-cincs o directament els músics. Que toqui la banda i llavors és respost per els músics.
- 56 – La tele, referit a que l'any 1956, TVE va començar a emetre.
- 57 – Cinc amb set, respost per que beguin.
- 58 – Cinc de vuit o la catedral referit a aquest castell.
- 59 – Cinc de nou o la catedral gòtica, referit a aquest castell.
- 60 – Pelat seixanta. Pela amb sis. Pelen seixanta. El viatger cansat, respost per s'assenta.
- 61 – Un d'assegut.
- 62 – S'assenten dos. La chaise longue.
- 63 – S'assenten tres.
- 64 – S'assenten quatre.

65 – S'assenten cinc. Seixanta quinto. Les set i cinc, respost per has fet tard.

66 – Parella de sisos. Noranta nou. S'assenten sis. La fonda referit a les antigues fondes barates que s'anomenaven Cases de sisos.

67 – S'assenten set. Sis amb set, respost per que beguin.

68 – S'assenten vuit. En falta un, referit al seixanta nou. El maig, referit al maig francès del 1968.

69 – S'assenten nou. El marrano. Tomba i tomba. Si el lloro directament diu seixanta nou normalment és respost per marrano, per apa nano o per llepa-li.

70 – Pelat setanta. Pela amb set. Pelen setanta.

71 – Se tanca un, respost per que es tapi.

72 – Se tanquen dos.

73 – L'any de la bomba, referit al de l'atemptat a l'almirall Carrero Blanco.

74 – Se tanquen quatre.

75 – Quan la va dinyar o l'any que la va dinyar, fins i tot la fi del cagalàstics, referits a l'any que va morir Franco i en general es contestat per que el bombin, que es foti o per ja era hora. Setanta quinto.

76 – Se tanca el pis.

77 – Parella de sets. Parellassa de sets. Les banderes d'Itàlia, potser referit a que semblen banderes onejant, encara que no sé el perquè d'Itàlia. Els egipcis potser referit a que els seus dibuixos són de perfil a vegades amb el braç aixecat davant, amb la mà en una forma similar al set.

78 – Setenta i ocho, respost per tocame el chocho.

79 – Setanta nou, respost per toca'm un ou.

80 – Pelat vuitanta. Pela amb vuitanta. Pelen vuitanta. Pelat la iaia.

81 – Buida't tu.

82 – Els Mundials, referit als Mundials de futbol del 1982.

83 – Vuitanta res

84 – Vuitanta rata.

85 – Vuitanta quinto.

86 – Buida el pis.

87 – Buits tots set. Vuit amb set, respost per que beguin o per quinze, la niña bonita.

88 – Parellassa de vuits. Mamellasses. Les mamelles de la Paula, que no sabem qui era. La Sabrina, referit a aquella cantant de fama efímera, coneguda perquè entre bot i bot sempre se li escapaven els pits dels sostenidor.

89 – El penúltim. Buit de nou, respost per omple'l. Butano, suposo que per contracció de vuitanta nou.

90 – Pelat l'avi. Pelat noranta. Pela amb nou. Pelen nou. El més gros. El darrer. L'últim. Ventilador espatllat, respost per no-venta.

No he trobat gaire informació sobre aquest argot del quinto i he hagut de fer recerca directa, fet que m'ha demostrat que encara falta fer molta recerca. De moment tenim això i com diria el lloro *és ben bona !*

Jan Grau
2002